

Sygn. akt V KK 420/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puzkarski

SSA del. do SN Mariusz Młoczkowski

Protokolant Katarzyna Wełpa

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Beaty Mik,
w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 216 § 1 kk, art. 217 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 30 kwietnia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 14 maja 2014 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 13 listopada 2013 r.,

- 1) uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego co do czynu z pkt II oraz rozstrzygnięcie o kosztach sądowych postępowania odwoławczego i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania,**
- 2) pozostawia kasację bez rozpoznania w części utrzymującej wyrok Sądu Rejonowego co do czynu z pkt I,**

3) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz:

a) adw. J. W., Kancelaria Adwokacka, kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy) w tym 23% podatku VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji,

b) adw. J. O., Kancelaria Adwokacka, kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23% podatku VAT, za obronę skazanego przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy, wyrokiem z dnia 13 listopada 2013 r., uznał M. K. za winnego tego, że:

I. od maja 2012 r. do 11 października 2012 r. kilkakrotnie z góry powziętym zamiarem znieważył słownie J. S. używając wobec niej słów powszechnie uznanych za obelżywe, to jest za winnego popełnienia czynu z art. 216 § 1 k.k. w związku z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 216 § 1 k.k. wymierzył karę 50 stawek dziennych grzywny po 30 zł za stawkę,

II. w dniu 11 października 2012 r. będąc pod wpływem alkoholu naruszył nietykalność cielesną J. S. dusząc ją, po czym wziął do ręki patelnię z rozgrzaną oliwą i oblał nią jej ręce powodując w konsekwencji u pokrzywdzonej drobne oparzenia I/II stopnia w zakresie szyi i kończyny górnej lewej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jej ciała na okres poniżej dni siedmiu, to jest popełnienia czynu z art. 217 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 157 § 2 k.k. w związku z art. 11 § 3 k.k. wymierzył karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelacje od tego wyroku złożyli: oskarżony i jego obrońca.

Oskarżony w osobistej apelacji zarzucił nieprzeprowadzenie na rozprawie głównej dowodu z uzupełniającej opinii biegłych lekarzy psychiatrów, mimo że składał taki wniosek. Skarżący żądał uniewinnienia go i „zwolnienie... z wszelkich opłat”.

Obrońca w swojej apelacji zarzucił obrazę przepisów postępowania, tj. art. 410 k.p.k. i 7 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych, po czym wniósł o zmianę

zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego albo uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2014 r., Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne (pkt I), zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. W. kwotę 619,92 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym (pkt II) oraz zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa „koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, zwalniając go jednocześnie od opłaty za II instancję” (pkt III).

W kasacji od pkt I i III wyroku Sądu odwoławczego obrońca skazanego zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, tj:

„– przepisu art. 433 § 2 k.p.k. poprzez nierozważenie przez Sąd Odwoławczy zarzutu podniesionego w apelacji wywiedzionej osobiście przez skazanego (...), a dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania, tj. przepisu art. 201 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie wniosku M. K. o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych z zakresu psychiatrii wobec zarzucanej przez skarżącego niepełności sporządzonej opinii, które to uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem na podstawie wadliwie przeprowadzonego dowodu z opinii biegłych zostały poczynione ustalenia w przedmiocie stanu zdrowia psychicznego skazanego, w szczególności w zakresie możliwości rozpoznania przez wymienionego znaczenia swych czynów i pokierowania swym postępowaniem,

- przepisu art. 457 § 3 k.p.k. poprzez niepodanie przez Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, z jakich Sąd Odwoławczy uznał za niezasadny wniosek skazanego zawarty w apelacji osobiście przez niego wywiedzionej o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym (z wyłączeniem opłaty), które to uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem Sąd II instancji obciążył skazanego kosztami postępowania sądowego za postępowanie odwoławcze, w skład których wchodziły przede wszystkim koszty obrony udzielonej skazanemu z urzędu, mimo że obrońca został ustanowiony dla wymienionego na podstawie przesłanek stypizowanych w przepisie art. 78 § 1 k.p.k.”

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do rozpoznania właściwemu sądowi.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oba zarzuty kasacyjne są oczywiście zasadne.

I. Biegli psychiatrzy wydali opinię w dniu 12 grudnia 2012 r. Mimo wymogu wynikającego z art. 200 § 2 pkt 4 k.p.k., nie wskazano w niej czasu przeprowadzenia badań oskarżonego (opinia – k. 50 – 53). Oskarżony pierwszy raz w piśmie z dnia 21 maja 2013 r. wnosił, aby Sąd I instancji wezwał biegłe na rozprawę w celu podania przez nie daty badania (k. 162). obrońca na rozprawie w dniu 18 czerwca 2013 r. (błędnie w protokole wpisano „20”) podtrzymał ten wniosek (k. 175). Sąd Rejonowy w czasie rozprawy w dniu 20 czerwca 2013 r. oddalił wniosek bez wskazania podstawy rozstrzygnięcia i bez jego uzasadnienia (k. 186). Oskarżony w dniu 26 czerwca 2013 r. zwrócił się o zobowiązanie biegłych choćby do pisemnego oświadczenia, kiedy był przez nie badany (k. 191). Sąd I instancji nie odniósł się do tego wniosku. Oskarżony, oprócz apelacji, także w piśmie z dnia 18 marca 2014 r. nazwanym jej uzupełnieniem (k. 314) powtórzył, że nie był badany przez biegłe. Pismo to zostało ujawnione na rozprawie apelacyjnej (k. 322). Opinia biegłych była więc niepełna już w związku z niedochowaniem wymogu określonego w art. 200 § 2 pkt 4 k.p.k. Pomimo podniesienia w apelacji oskarżonego zarzutu naruszenia przez to art. 201 k.p.k., choć nie wyartykułowanego w niej, oraz wskazanych wyżej zaszłości procesowych, Sąd odwoławczy ani słowem nie odniósł się do tego zarzutu w pisemnym uzasadnieniu. Świadczy to o postawieniu go poza uwagę, a więc o rażącym naruszeniu art. 433 § 2 k.p.k. Uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku ze względu na wagę opinii biegłych psychiatrów dla oceny Sądu co do poczytalności oskarżonego, a więc i jego winy. Po prostu, Sądowi odwoławczemu nie było wolno przejść do porządku nad tym zarzutem apelacji, skoro oskarżony ma prawo żądać uzupełniającego przesłuchania biegłych psychiatrów na - wskazaną przez niego - tak istotną okoliczność, decydującą o rzetelności ich opinii.

Zaskarżony wyrok z powodu powyższego uchybienia nie mógł się ostać, ale tylko w zakresie rozstrzygnięcia o utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Rejonowego co do czynu z pkt II. Bowiem za czyn z pkt I wymierzona została kara nieizolacyjna, co czyniło niedopuszczalną kasację obrońcy w zakresie tego czynu (zob. art. 523 § 2 k.p.k.), nie podnoszącą żadnego z uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (zob. art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Zatem kasację co do czynu z pkt I należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalną.

II. Sąd Rejonowy wyznaczył obrońcę z urzędu dla oskarżonego, ponieważ należycie wykazał, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony (*vide* k. 117 z przywołaniem podstawy z art. 78 § 1 k.p.k.) Oskarżony w apelacji i późniejszym piśmie (k. 293, 320) wniósł o zwolnienie go od kosztów postępowania odwoławczego. Mimo tego Sąd odwoławczy zwolnił go tylko od niewielkiej części tych kosztów w postaci opłaty. Uzasadnienie wyroku nie zawiera motywów takiej decyzji. Trafnie więc w kasacji zarzucano rażące naruszenie art. 457 § 3 k.p.k., mające swe źródło w uchybieniu dyspozycji art. 433 § 2 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach. Dopuszczalne było w skardze kasacyjnej zaskarżenie tego rozstrzygnięcia. Aktualne bowiem pozostaje stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2007 r., II KZ 2/07, że kasacja na korzyść oskarżonego z powodu rażącego naruszenia prawa, innego niż wymienione w art. 439 k.p.k., może być wniesiona także od tych, zawartych w wyroku sądu odwoławczego, rozstrzygnięć, które nie dotyczą odpowiedzialności karnej oskarżonego, jeżeli kończą postępowanie w sprawie, w której orzeczono bezwzględną karę pozbawienia wolności (OSNKW 2007, z. 5, poz. 44).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd odwoławczy wezwie biegłe na rozprawę apelacyjną celem ustosunkowania się do twierdzenia oskarżonego z apelacji, mając na uwadze informację zamieszczoną w notatce urzędowej (k. 49), ale też min. zawartą w opinii, że oskarżony ma się dopiero zgłosić do aresztu (k. 51). Sąd należycie też uzasadni rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania odwoławczego.

